

Sygn. akt III Ca 242/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędziowie: SO Gabriela Sobczyk (spr.)

SR del. Roman Troll

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2014 r. na rozprawie sprawy z wniosku

z wniosku M. L.

z udziałem E. L.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 20 sierpnia 2013 r., sygn. akt I Ns 1065/11

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

1) w punkcie III o tyle, że zasądzona w nim spłata płatna będzie w dwóch ratach:

a) pierwsza w wysokości 23.078 zł (dwadzieścia trzy tysiące siedemdziesiąt osiem złotych) w terminie do 31 grudnia 2015 roku;

b) druga w wysokości 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) w terminie do 31 grudnia 2016 roku;

- z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

2) w punkcie IV w ten sposób, że zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwotę 1009,87 zł (tysiąc dziewięć złotych i 87/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

II. oddalić apelację w pozostałej części.

SSR del. Roman Troll SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 242/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M. L. domagała się dokonania podziału majątku wspólnego przez zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie kwoty 200 000 zł tytułem rozliczenia nakładów poczynionych na budynek mieszkalny znajdujący się na nieruchomości będącej własnością uczestnika postępowania. W uzasadnieniu wskazała,

że w okresie od 30 lipca 1964r. pozostawała w związku małżeńskim z uczestnikiem postępowania, związek ten został rozwiązany wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 17 października 2006r., II RC 705/06/5, wyrok uprawomocnił się 25 listopada 2006r. Uczestnik w dniu 4 lipca 1972r. nabył nieruchomość, na której w czasie małżeństwa uczestnicy wybudowali dom, w którym mieszkają do chwili obecnej.

Uczestnik wskazał, że środki na zakup nieruchomości oraz wybudowanie domu w stanie surowym otrzymał do majątku odrębnego w formie darowizny i spłaty ze spadku od rodziny. Podnosił, że z uwagi na sytuację rodzinną nie jest w stanie spłacić wnioskodawczyni.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim ustalił, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi nakłady poczynione na nieruchomość położoną w R. przy ul. (...) stanowiącą majątek odrębny uczestnika, o wartości 86.156 zł. Dokonał całkowitego podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznał nakłady poczynione na nieruchomość na rzecz E. L., zaś od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni zasądził kwotę 43.078 zł płatną w terminie 18 miesięcy od prawomocności niniejszego postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. Ponadto zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 1192,54 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz nakazał pobrać od uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa- kwotę 634,66 zł tytułem zaliczki na poczet wynagrodzenia dla biegłego.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił, że majątek wspólny zainteresowanych w niniejszej sprawie wyczerpują nakłady poczynione na nieruchomość położoną w R. przy ul. (...) o wartości 86 156 zł z uwzględnieniem faktu, że budynek w stanie surowym powstał na przestrzeni lat 1974-1978 i został do tego stanu wybudowany systemem gospodarczym za kwotę 130 000 starych zł, co na dzień zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej wyraża się kwotą 94 844 zł. Ta kwota stanowiła majątek odrębny uczestnika.

Powyższe kwestie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie opinii biegłego J., który wskazał wartość wybudowania budynku w stanie surowym oraz wartość nakładów na wybudowanie budynku systemem gospodarczym. Ta opinia pozwoliła na ustalenie wysokości nakładów, co przy uwzględnieniu, że udziały stron w majątku wspólnym są równe doprowadziło do zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni spłaty w kwocie 43.078zł. Termin zapłaty tej kwoty ustalił na 18 miesięcy od prawomocności postanowienia. Jako podstawę prawną swego rozstrzygnięcia wskazał art.43§1krio, 46 krio w zw. z art. 1035 kc, w zw. z art. 212kc, 3 kc i 684 kpc. O kosztach Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 520§2kpc.

Apelację od tego rozstrzygnięcia wniósł uczestnik postępowania, zaskarżając go w punkcie III i IV, zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że wnioskodawczyni uczestniczyła w nakładach poczynionych przez uczestnika postępowania na budowę domu mieszkalnego w sytuacji, gdy nakłady te poczynione zostały z pieniędzy stanowiących majątek dorobkowy uczestnika postępowania, wniósł on o zmianę

Sygn. akt III Ca 242/14

zaskarżonego postanowienia w punktach III i IV i oddalenie obowiązku zapłaty na rzecz wnioskodawczyni kwoty 43078 zł jak również zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni kwoty 1192,54 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że nakłady poczynione na wybudowanie budynku pochodziły ze środków pochodzących z darowizny dokonanej przez rodziców uczestnika wyłącznie na jego rzecz. Zatem wszystkie nakłady w ocenie uczestnika poczynione zostały jego majątku odrębnego.

Ponadto wskazał, że uczestniczka postępowania od października 2006r. mieszka na parterze tego budynku, nie ponosząc żadnych wydatków, nie będąc żoną uczestnika i nie mając żadnego tytułu prawnego do nieruchomości. sytuacja ta trwa już od 17 lat. Gdyby mieszkała w lokalu spółdzielczym, musiałaby co miesiąc uiszczać co najmniej 500 zł, mając na uwadze tę kwotę czynsz wynosiłby 6000 zł rocznie, zaś za okres 17 lat wyniosłoby to 102 000 zł. Uczestnik wskazał, że co prawda w toku rozpraw nie zgłaszał on takich zastrzeżeń, to jednak wydaje mu się, że przysługuje mu

prawo do żądania zapłaty, a zatem uprawnienie uczestnika z tego tytułu winno zostać rozliczone w toku postępowania o podział majątku wspólnego. Zakwestionował też zasadność obciążenia uczestnika postępowania kosztami.

Wnioskodawczyni wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wynikające z akt ustalenia Sądu Rejonowego uznać należy za w pełni prawidłowe. Ustalenia te Sąd Rejonowy podziela i czyni własnymi. Ustalenia te zostały oparte na opinii biegłego, w której biegły wartość budynku położonego na nieruchomości uczestnika wskazał na kwotę 181 000 zł, zaś koszt jego wybudowania do stanu surowego na kwotę 94.844zł. Ustalił też, że w latach 1974-1978 za kwotę 130 000 starych zł, przy uwzględnieniu wykonania prac systemem gospodarczym można było wybudować dom w stanie surowym.

Ustalenia wskazanej opinii nie zostały zakwestionowane przez żadną ze stron. Na jej podstawie Sąd Rejonowy jako nakład należący do majątku wspólnego ustalił różnicę pomiędzy kwotą 181.000 zł a kwotą 94844 zł, tj kwotę 86 156 zł.

Nadmienić należy, że zlecając uzupełniającą opinię biegłego mającą odpowiedzieć na pytanie czy w latach 1974-1975 za kwotę 130 000 zł było możliwe wykonanie domu w stanie surowym Sąd Rejonowy uwzględnił wykazane przez uczestnika postępowania kwoty uiszczone na jego rzecz (do jego majątku osobistego) przez członków jego rodziny, tj. siostry i szwagra z tytułu spłaty ze spadku po rodzicach (k.37-38).

Tym samym Sąd Rejonowy uwzględnił w pełni stanowisko uczestnika poparte złożonymi dokumentami. Podnieść należy, że uwzględnił też okoliczność, że działka została przez niego nabyta do majątku odrębnego za pieniądze pochodzące z darowizny jego matki. Skutkowało to przyjęciem, że nieruchomość ta nie weszła do majątku wspólnego.

Skoro zaś wydane rozstrzygnięcie uwzględnia w pełni okoliczności podane przez uczestnika i udokumentowane w toku postępowania przed Sądem I instancji, to twierdzenie, że pozostała część nakładów pokryta została z majątku osobistego uczestnika nie miało żadnego uzasadnienia w materiale sprawy.

Jak wynika z zeznań uczestnika, pracował on w czasie trwania budowy domu na terenie Sardynii, a środki zarobione tam przeznaczył na budowę. Wskazane okoliczności nie powodują jednak uznania, że budowa nastąpiła w całości z jego majątku odrębnego, bowiem dochody z pracy małżonków uzyskane w czasie małżeństwa stanowią składnik majątku wspólnego obojga małżonków(art.31§1i2 krio). Ustalony przez małżonków sposób podziału obowiązków w małżeństwie, w tym wychowywanie wspólnych dzieci i zajmowanie się domem przez jednego z nich nie może stanowić podstawy do uznania, że dochody drugiego

Sygn. akt III Ca 242/14

z małżonków stanowią jego majątek odrębny(osobisty). Kiedy uczestnik przebywał za granicą, wnioskodawczyni sama zajmowała się dziećmi i prowadzeniem domu, co niewątpliwie wymagało znacznego wysiłku. Nadto jak wynika z jej zeznania, wówczas pracowała(k. 201).

Zatem ustalona przez Sąd Rejonowy wysokość spłaty jest prawidłowa.

Uwzględniając sytuację materialną uczestnika, jego wiek i stan zdrowia Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że uzasadnione będzie w sprawie rozłożenie tej spłaty na dwie raty. Umożliwi to uczestnikowi zgromadzenie środków na dokonanie spłaty w terminie.

Mieści się to zarówno w granicach apelacji, jak i w granicach art. 212§3kc.

Jednocześnie podnieść należy, że nie jest możliwe rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie i to na etapie postępowania odwoławczego o kwestii wynagrodzenia za zajmowanie przez wnioskodawczynię mieszkania w budynku będącym własnością uczestnika. Takie rozliczenie nie mieści się w zakresie spraw określonych w art. 618§1 kpc, który określa

zakres roszczeń podlegających rozpoznaniu w sprawie o zniesienie współwłasności. Z mocy art. 46 krio i art. 688 kpc przepis ten ma zastosowanie w sprawie o podział majątku wspólnego.

Odnosząc się do zakwestionowanego rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe obciążenie na podstawie art.520§2kpc obu uczestników po połowie kosztami tego postępowania wynikłymi w jego trakcie, a związanymi z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego, na pokrycie kosztów której wnioskodawczyni wniosła zaliczki. Miał przy tym na uwadze, że niniejsze postępowanie doprowadziło do uporządkowania kwestii majątkowych pomiędzy byłymi współmałżonkami.

Przeprowadzone wyliczenie doprowadziło do zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwoty 1009,87zł.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji, dokonując na podstawie art. 386§1 kpc w zw. z art. 13§2kpc. Dalej idącą apelację Sąd Okręgowy oddalił jako niezasadną – na podstawie art. 385 kpc w zw.z art. 13§2kpc.

SSR(del.) Roman Troll SSO Krystyna Hadryś SSO Gabriela Sobczyk